

ANGLEŽI IZKRCALI ČETE IN TOPOVE

Pričeli so tudi utrjevati dardanelske ožine, da ustavijo prodiranje Turkov. — Dvesto tisoč ljudi v Smirni izročenih lakoti. — Tisoč pacientov v bolnici sežganih. — Grška ladja obstreljevala turški del mesta.

Carigrad, Turčija, 16. septembra. — Večje angleške sile, v spremstvu težke artilerije, so se izkrcale na strateških točkah v Dardanelah, pripravljene na vse eventualnosti.

Angleške sile, ki so se izkrcale, so pričele izkopavati zakope. Nadaljni oddečki so na poti. General Shuttleworth, ki poveljuje angleškim četam, bo kmalu dobil ojačenja v obliki francoskih in italijanskih bataljonov.

V angleških krogih so bili splošno mnenja, da bo mogoče zadržati slehni poskus kemalistov, da se polaste zgodovinske morske ožine. Angleški uradniki so prepričani, da bodo znale držati zavezniške sile na kopnem in na morju Carigrad in to proti še tako veliki sili.

Sir Harry Lamb, angleški komisar v Smirni, se posvetuje z Mustafa Kemal pašo, turskim nacionalističnim voditeljem v Cordelio, majhnem kraju, kjer je imel grški kralj Konstantin svoj glavni stan za časa, ko se je mudil na maloazijski fronti. Konferenca se tiče vojaškega in političnega položaja ter tudi vprašanja, kaj storiti z begunci.

London, Anglija, 16. sept. — Da bo Anglija na vsak način braniti Carigrad in ožino ter zavrniti s silo vsak napad, katerega bi vzporedno kemalistične čete, je razvidno iz poloficijelnega ugotovila, ki je bilo izdano tukaj danes zvečer potem, ko se je sestel kabinet Lloyd George-a. Ugotovilo je potrdilo govorice o gibanju močnih vojaških oddelkov v Sredozemskem morju in obenem se je tudi objavilo, da so bili angleški dominiji, Francija, Italija, Jugoslavija, Rumunska in Grška povabljene, naj se vdeležo obrambe Dardanel.

Angleški vojaški izvedenci vidijo le malo upanja na uspeh v slučaju, da bi se skušali kemalisti polastiti Carigrada, vendar pa domnevajo, da bo skušal Kemal paša obvladati Dardanele in Marmarsko morje. Če bi ostal prehod skozi Dardanele v takem slučaju nevaren za zavezniške bojne ladje, bi tudi ne bil napad na Carigrad tako težaven kot je v sedanjem času.

V ugotovili, ki je bilo izdano danes zvečer, se glasi, da so nevarna ozemlja krog Bospora prav tako važna kot glavno mesto samo.

Če bi sile Kemal paše poglone zavezniške iz Carigrada, — se glasi v oficijelnem ugotovili. — bi bil to dogodek najbolj usodopolnega značaja, ki bi imel brez dvoma dalekosežne posledice v vseh mohamedanskih deželah in razven tega tudi v deželah, ki so bile poražene v zadnji svetovni vojni.

London, Anglija, 16. sept. — Dejstvo, da so se izkrcale na strateških točkah v Dardanelah angleške čete, da prihajajo tudi francoski in italijanski oddelki in da je prišlo celo iz daljne Avstralije sporočilo, da so bili odpisani stari Anzac oddelki na mesto njih junaških bojev v pričetku svetovne vojne, znači, da so zavezniški trdni v svojem sklepu, da branijo na vsak način Dardanele proti silam Kemal paše.

Angleške čete podpirata težka artilerija in brodogoj v tukajšnji uradniki so prepričani, da bodo kombinirane sile lahko zavrnile na uspešen način vsak eventualni napad na Dardanele in Carigrad. Soglasno z nekim sporočilom na Sunday Express iz Smirne preko Malte, so kemalistične sile, zbrane na obrežju Smirne, preprečile izkrcanje zavezniških mornarjev v soboto zjutraj.

HARDING BO VETIRAL BONUS PREDLOGO

Glasi se, da bo predsednik v tork vetiral bonus predlogo. — Kongres pa bo najbrž preglasil predsednikov veto.

Washington, D. C., 16. sept. — Predsednik Harding bo vetiral predlogo glede vojaškega bonusa ter bo doposlal poslanski zbornici svojo tozadevno poslanico v tork, — soglasno z ugotovili številnih senatorjev, ki uživajo zaupanje predsednika.

Ker ni prišlo nobeno oficijelno ugotovilo iz Bele Hiše, so bili danes v senatu in poslanski zbornici splošno prepričani, da je ta informacija pravilna.

V številnih krogih pa je niso sprejeli kot končno in najti je še vedno dosti senatorjev in kongresnikov, ki so mnenja, da bo predsednik končno vendar podpisal predlogo.

Predsednik je razpravljal o tozadevnem položaju s številnimi odličnimi republikanskimi voditelji iz časa časa, ko je bila predloga sprejeta v obeh zbornicah. Vsled tega je tudi prišla informacija, da bo predsednik vetiral predlogo ter poslal kongresu v tork svoje tozadevno sporočilo.

Največjo pozornost posvečajo tukaj politični krogi vprašanju, če bo senat glasoval tako, da preglasi predsednikov veto. Danes popoldne so tako prijatelji kot sovražniki bonus predloge pregledali svoje bojne sile za končno borbo, ki bo izvojevana tekom prihodnjega tedna. Poslanska zbornica bo prva glasovala glede vprašanja, če naj se napravi tozadevno predlogo za postavbo, kljub vetu predsednika. Kot kaže, je vsa znamenja, je poslanska zbornica pripravljena strmo glavo pred predsednikov veto. Resnična bitka v tem vprašanju pa bo izvojevana v senatu.

POZIV NA PREDSEDNIKA, NAJ POMIRI EVROPO.

Washington, D. C., 16. sept. — Kongresnik Britten, republikanec iz Illinois, je vložil resolucijo, s katero se prosi predsednika Hardinga, naj v interesu svetovnega miru stori take korake kot jih smatra za primerne, da se zopet ustanovi politični in industrijski mir v Evropi.

Resolucija izjavlja, da je prišel čas, ko je treba nanovo razmišljati o versailski mirovni pogodbi ali o reparacijskem vprašanju. Vlada Združenih držav naj ne stoji na strani ter naj ne čakata, dokler jo bodo poklicali na pomoč evropski narodi.

ZNAČILNO POROČILO O CENAH V NEMČIJI

Cene v Nemčiji niso pretirane — seveda le z ozirom na ameriško valuto. — Ob-leka je primeroma poceni.

Berlin, Nemčija, 16. sept. — Tri četrtine nemškega prebivalstva, obstoječe iz delavskih in srednjih razredov, občutno vso budo radi cen, o katerih bi Amerikanece domneval, da so se vrnil zlati časi pred vojno. Poročevalce newyorškega "Heralda" je po zadnjem padu marke vprizoril pregled položaja ter našel, da se prodaja v Nemčiji številne standard predmete za ceno kot je običajna v drugih deželah, če se vzame vpoštev padanje marke.

Prodajalne ponujajo na prodaj šunko po petnajst centov funt, — seveda v ameriškem denarju, — svinjsko mast po petnajst centov in margarin po dvajst.

Prava kava stane od 17 do 20 centov funt in kava iz žita, kot Kneippova po dva centa funt. Za devet centov kupi lahko človek en funt klobase, za en cent in pol slanika in za trinajst centov in pol funt prekajene ribe. Tri jajca stanejo dva centa.

Cene oblek, ki izgledajo na prvi pogled naravnost gorostasne, so naslednje, seveda prevedene v ameriški denar: — Svilene ženske nogavice, 50 centov; navadne nogavice, 15 centov; nogavice za otroke, 2 centa. Ženski čevlji stanejo po \$1.75 in možki od enega do treh dolarjev. Toaletno milo dobre kakovosti po dva centa kos in pralno milo pet centov. Dvesto jardov sukanca stane dva centa in pol.

Nemec lahko zavzije kosilo, obstoječe iz juhe, mesa, prikuh in deserta v katerikoli restavraciji za deset do petnajst centov in časa piva, katerega izpije poleg, ga stane nekako en cent. Dober se-dež v operi ga stane trideset centov in v "muvi" gre lahko za pet do sedem centov.

Te cene pa so prevedene v ameriški denar. V Nemčiji in računane v papirnatih markah, so dosegle naravnost vrtoglave višine, kar je imelo za posledico izgrede ter plenjenje grocerijskih prodajal. V enem izmed številnih predmetov Berlina so hišne go spodnje sestavile spreved ter od korakale pred mestno hišo, kje so zahtevale akcije proti trgovcem, ki so navili cene tako, da so bile v soglasju s padanjem marke.

Položaj pa je še nadalje kompliciran radi pomanjkanja papirnatega denarja. Radi tega pomanjkanja izstavljajo manjše banke čeke na državno banko, a teh čekov ne more nikdo, ker jih je težko izmenjati v denar, kajti državna banka ne more postreči vsem, ki oblegajo poslopje in ki hočejo izmenjati take čeke. Trgovci pa jih zavračajo iz istih razlogov.

Radi pomanjkanja papirnatega denarja je številnim delodajalcem nemogoče dobiti zadosti papirnatega denarja, da bi izplačali svoje delavce in čekali se tudi ne morejo poslužiti, ker jih uslužbenici ne morejo sprejeti. To pa je vzrok največjega nezadovoljstva. Celo hotelski uslužbenici so prizadeti, kajti gostje ne morejo dobiti bankovcev za manjše zneske ter bili vsled tega prisiljeni opustiti dajanje napitnine. V številnih slučajih tudi gostje ne morejo zapustiti hotelov, ker ne morejo dobiti denarja, da bi plačali svoje račune, ne da bi se obložili s čeki državnih banke. Na preostaja jim nič drugega kot čakati, da bo državna banka natiskala zadostno smelno mark, da odpo-more prvi sili.

MOŽJE, KI SO HOTELI VJETI ŽELEZNIČARJE V PAST.

Slika nam kaže generalnega pravdnika Združenih držav Harry M. Daughertyja (sedečega v sredi), ko s svojimi tovariši pripravlja ustavno povelje proti štrajkujočim železničarjem.

JUGOSLOVANSKI KRALJ ZA ZMerno POLITIKO

Jugoslovanski kralj, ki je v Parizu, se zavzema za zmerno politiko napram kemalistom.

Pariz, Francija, 16. septembra. Kako resen je položaj, ki je nastal vsled novih zmed na bližnjem iztoku vsled turških zmag nad Grki, je razvidno iz navzočnosti jugoslovanskega kralja Aleksandra v Parizu, ki je prišel semkaj v spremstvu inozemskega ministra Ninčiča ter imel daljšo konferenco z ministrskim predsednikom Poincarejem. Izvedelo se je sedaj, da so popolnoma brez podlage ugotovila, izdana v Londonu, soglasno s katerimi sta baje Jugoslavija in Rumunska proti vsakim teritorialnim koncesijam za Turke v Evropi.

Jugoslovanska vlada je strogo in odločno proti temu, da bi imela Bolgarska katerekoli dobičke v Traciji vsled poraza Grkov ter ne bo nikdar privolila v to, da bi zavzela Bolgarska svojo prejšnjo pozicijo ob Egejskem morju. Jugoslovani ne smatrajo Kemal pašo svojim sovražnikom. Spoznavajo namreč, da je turška oblast v Evropi skrajno omejena in da bo v bodoče resnični sedež turške sile v Mali Aziji tudi v slučaju, da bi dobili Turki nazaj Carigrad kot svoje glavno mesto.

Balkanske države bodo vprašane za svet ter bodo igrale v mirovnih konferencah med Grki in Turki isto odločno ulogo kot vesile. Za enkrat pa se bolj boje angleške politike ustrahovanja kemalistov, kot pa kemalistov samih. Ultimatum, ki je bil izdan večerj po konferenci angleškega kabineta, smatrajo za nevarno potezo, ki bo eventualno dovela kemaliste do nepremišljenih in obupnih korakov. Anglija pa nima zadostnih sil na bližnjem iztoku, da bi se mogla uspešno upirati napadu turških sil na Mezopotamijo in ožine.

Balkanske države upajo, da bo igrala Francija v sedanji krizi ulogo posredovalca, ker je edina sila, ki ima ob sedanjem času nekaj upliva na angorsko vlado. Francoska vlada je baje skrajno vznemirjena radi nasilne politike, katero objavljajo gotovi angleški listi. Prav, da se igrajo Angličani z ognjem in da bo prišlo mogoče od upora v vseh mohamedanskih deželah, celo v francoskih kolonijah. (Tukaj želi Francose čevlji.)

Poincare dobiva vsaki dan po-

NEMŠKO DRŽAVNO BANKO SO ZAPRLI

Kljub dejstvu, da delajo tiskalni stroji po štiri in dvajset ur na dan, ne more državna banka izgotoviti zadostne množine papirnatega denarja. — Drugi bačni zavodi so sledili vzgledu državne banke.

Berlin, Nemčija, 16. septembra. — Prvikrat v svoji zgodovini je nemška državna banka, preje glavna trdnjava nemške finančne in ekonomske moči, zaprla svoja vrata in sicer radi pomanjkanja denarja. To pomanjkanje papirnatega denarja je postalo prav posebno akutno danes in skoro vse banke so obesile na svojo vrata znamenje: — "Nikakih izplačil danes". Banke pa so ostale zaprte le en dan.

Le z največjo težkočo so mogli dobiti tukajšnji inozemci denar, do pokrijejo z njim svoje tekoče izdatke in celo v kavarnah in restavracijah so bili prisiljeni plačevati s čeki. Številni Amerikanci, ki so nameravali odpotovati, niso mogli storiti tega, ker jim ni bilo mogoče izpremeniti čekov v gotov denar.

Današnje pomanjkanje denarja je bilo še večje, ker je poslala državna banka dva tisoč milijonov mark v Gornjo Šlezijo, kjer se je razvil prav posebno nevaren položaj vsled nezadovoljstva delavcev, ker niso mogli delodajalcem izplačevati mezd. Kljub mrzlični delavnosti tiskarskih strojev državne banke, ki obratujejo neprestano v treh shiftah, ni bilo mogoče za enkrat odpopoči pomanjkanje denarja. Državna banka preizvede sedaj vsaki dan dva tisoč in petsto milijonov papirnatih mark, a kljub temu naraščajočemu hudourniku nemškega papirnatega denarja ni postal denarni položaj prav nič boljši ter bo najbrž zavzel še bolj resne oblike.

Glede reparacijskega vprašanja se osredotočuje sedaj vse upanje na obisk Rudolfa Havensteina, predsednika nemške državn. banke v Londonu, kjer upa dobiti slednji pomoč angleških finančnih krogov glede jamstev, katere zahteva Belgija.

Havenstein se bo najbrž vrnil iz Londona v ponedeljek in od njegovega poročila bo odvisen končni odgovor, katerega bo dala Nemčija Belgiji. Tukajšnji finančni krogi so precej optimistični ter prepričani, da bo uveljavljen neke vrste sporazum z Belgijo.

ročila glede navdušenja, ki je zavledalo v francoskih kolonijah radi zmag Turkov. Francoske oblasti v dotičnih okrajinah so prisiljene dovoliti veselice in javne obhode, katere se prireja v prslavo zmage.

Poincare dobiva vsaki dan po-

RUSIJA NOČE DOVOLITI AMERIŠKE PREISKAVE

Rusija je preveč ponosna, da bi dovolila ameriško preiskavo glede svojih razmer.

Berlin, Nemčija, 16. sept. — Ruski inozemski minister Čičerin je izročil danes tukajšnjemu amerškemu poslaniku Houghtonu noto, s katero zavrača sovjetska ruska vlada ameriški predlog, da se odpošlje v Rusijo tehnično komisijo, ki naj bi tam premetrla trgovinske možnosti in prilike.

Čičerin je izročil poslanico osebno v namenu, da se posluži te prilike ter nagovori ameriškega poslanika. Čičerin je rekel tekom svojega pogovora z ameriškim poslanikom:

— Rusi so ponosen narod in rusko javno mnenje bi bilo skrajno ogorčeno, če bi sovjetska vlada dovolila taki komisiji vstop v Rusijo, ne da bi Amerika dovolila Rusiji istovetne privilegije, na temelju katerih bi lahko poslala Rusija slično komisijo v Združene države.

Ruska vlada želi ustvariti trajne prijateljske odnose med Ameriko in Rusijo, — se glasi v poslanici. — Na temelju tega nazarja na more Rusija dovoliti, da bo prišla v njeno deželo ameriška komisija, brez recipročne pravice ruske vlade v takem slučaju bi bila stavljena ruska sovjetska vlada na stalne inferiornosti. Rusko javno mnenje bi smatralo kaj takega za omalovaževanje enakih pravic prostih narodov.

Poslanica ugotavlja v nadaljnjem, da ima ameriška vlada dosti prilike seznaniti se z razmerami v Rusiji potem drugih sredstev ter daje izraza upanju, da bo našla Amerika druga sredstva kot preje omenjena, da pospeši uveljavljanje trgovskih stikov z Rusijo.

RUSI PRODAJAJO BOJNE LADJE.

Riga, Letiska, 16. septembra. — Soglasno s poročili, ki so prišla danes iz Rusije, je prodala sovjetska vlada približno dvajset bojnih ladij kot staro železo. Bojne ladje je kupila Nemčija.

Med prodanimi bojnimi ladjami sta tudi slavni bojni ladji "Makarov" in "Gromoboj".

COX JE PODARIL NEMŠKEMU RDEČEMU KRIŽU MILJON MARK.

Berlin, Nemčija, 16. sept. — Nemški Rdeči križ je objavil, da je podaril prejšnji guvernir Cox iz Ohija, demokratični predsedniški kandidat pri zadnjih predsedniških volitvah, nemškemu Rdečemu križu sveto milijon mark ali približno \$635 v ameriškem denarju. Ta denar se bo v glavnem porabilo za dijaške podpore.

ZASTRUPLJENJE Z GOBAMI.

Albany, N. Y., 16. septembra. Šest ljudi so morali prevesti v bolnico in štirje med temi so močno bolni vsled zavzivanja strupenih gob.

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVIJI, AVSTRIJI ITALIJI IN ZASE- DENEM OZEMLJU

se potom naše banke izvršujejo zanesljivo, hitro in po nizkih cenah.

Včeraj so bile naše cene sledeče:

Jugoslavija:

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje "Kr. poštni čekovni urad in "Jadranska banka" v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu, Kranju, Celju, Mariboru, Dubrovniku, Splitu, Sarajevu ali drugod, kjer je pač za hitro izplačilo najugodnejše.

300 kron \$ 1.45	1,000 kron \$ 4.60
400 kron \$ 1.95	5,000 kron \$22.50
500 kron \$ 2.40	10,000 kron \$44.00

Italija in zasedeno ozemlje:

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje "Jadranska banka" v Trstu, Opatiji in Zadru.

50 lir \$ 2.70	500 lir \$23.25
100 lir \$ 4.90	1000 lir \$45.00
300 lir \$13.95	

Za pošiljave, ki presegajo znesek dvajsetisoč kron ali pa dvatisoč lir dovoljujemo po možnosti še posebni popust.

Vrednost kronam, dinarjem in liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Računamo po ceni onega dne, ko nam dosepe poslani denar v roke. Glede izplačil v ameriških dolarjih glejte poseben oglas v tem listu. Denar nam je poslati najbolje po Domestic Money Order ali pa New York Bank Draft.

FRANK SAKSEB STATE BANK

82 Cortlandt Street

New York, N. Y.

ADVERTISE IN "GLAS NARODA"

"GLAS NARODA"

(SLOVENIAN DAILY)

Owned and Published by

Slovenian Publishing Company

(A Corporation)

FRANK BAKER, President

LOUIS BENEDIK, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Address of Above Officers:
25 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

GLAS NARODA

(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celotno leto 1922	\$7.00	Za New York za celo leto	\$7.00
in Canada	\$8.00	za pol leta	\$3.50
Za pol leta	\$3.50	Za Inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za četrt leta	\$1.50	za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00

Advertisements on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno in praznikov.

Dopisni listi podpirajo in ohranjajo se na priročnost. Denar naj se blagovito pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi prejane bivalnice nanašajo, da hitreje najdemo naslovnik.

GLAS NARODA

25 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.

Telephone: Cortlandt 2278

ČASI SE IZPREMINJAJO

Bil je nekoč čas, ko so se vršile važne diplomatske konference. To se je zgodilo pred svetovno vojno, na primer v Berlinu, kjer so se sestali velikaši, da razpravljajo o vprašanju, kako bi na najbolj eleganten in dostojen način vrgli Turka iz Evrope.

Takrat so govorili v imenu narodov, živčih pod sladkim jarmom Habsburžanov, madžarski magnati, ki so pomagali voditi usode Evrope ne radi svojih možganskih zmožnosti, pač pa raditega, ker so živeli v intimnih odnosih s kronanimi glavami ženskega spola.

Ko so odločali ti madžarski magnati, potomci Atile in njegovih oprod, usodo Bosne in Hercegovine, niso vprašali za svet Srbije in še manj srbskega kralja.

Kaj je bilo treba ozirati se na balkanske narode in njih voditelje? Balkan je bil prosto lovišče vseh, ki so hoteli delati zgago, in koristi balkanskih narodov sploh niso prišle v poštev.

Tako je prišlo, da so Bismarck, Andrassy in drugi diplomati njih kova sklenili, da je zadnji čas spoditi poganjskega Turka iz Bosne, Hercegovine in Sandžaka ter spraviti te dežele pod blaženo pokroviteljstvo spufanih madžarskih mogotcev.

Verni ukazom svojih madžarskih gospodarjev in dunajskih vladnih parasitov so odkorakali naši Janezi pod komando nekega "iča" v Bosno ter pognali zločestega Turčina iz dežele.

Z drznim zamahom so naskočili in zavzeli Jajce, in marsikatera kranjska prsa je okrasila habsburška medalja. Prišli so sicer domov ušivi, revmatični in polomljeni, a dosegli so svoj cilj.

Bliza se čas, ko se bo zopet vršila konferenca glede Turka in bodoče usode Balkana. Kje, to za enkrat še ne vemo.

Na tej konferenci pa bodo zastopani tudi kranjski Janezi, ne po madžarskih metresah možkega spola, temveč po svojih lastnih narodnih zastopnikih, ki sicer niso tako izurjeni v diplomatskih poslih kot bi bilo treba, a so vendar kljub vsem nedostatom resnični narodni zastopniki, predstavljačji voljo in razpoloženje svojega naroda.

Kaj ne, velik korak naprej?

Balkanske države, preje le zastavni predmet v rokah gnilega nemškega in madžarskega imperijalizma, bodo sedaj soddoločevale, — čeprav mogoče le v majhni meri, — pri ureditvi perečega turškega vprašanja, ki zopet sili na dan ter zahteva končno in odločno rešitev.

Kje ste, duhovi Andrassy-ja in dunajske dvorne kamarije?

NOVI ROMAN

Kritika imenuje pisca tega romana Rafaela Sabatini-ja, "modernega Dumas". S tem je dosti povedano. Kdor je čital Monte Krista, bo vedel, kaj pomenjajo te besede. Vsaka stran vsebuje nov doživljaj. Nikakih dolgovestnosti, samo dejanje. Cela serija najbolj presenetljivih in nepričakovanih dogodkov. Čitatelja prime kot z magično silo ter ga drži v svoji oblasti od pričetka do konca. Roman začnemo priobčevati danes teden.

Rafael Sabatini, avtor Kapitana Blood, se je pojavil kot meteor na literarnem obzorju zadnjih par let s svojim romanom "Scaramouche", kojega dejanje se vrši v času francoske revolucije. Sedaj mu je sledil Kapitana Blood, v katerem delu se nam vrlosti pisca še boljše razodevajo. Rafael Sabatini je imel angleško mater je bil vzgojen v Švici in na Portugalskem. Star je sedaj sedem in štirideset let ter obeta še dosti na literarnem polju.

V Kapitanu Blood boste zasledovali burno zgodovino moža, kojega vzgoja ni bila posvečena zadajanju, temveč lajšanju trpljenja. Kljub temu pa ga je izbrala usoda za glavnega junaka najbolj burnih in krvavih dogodkov v času, ko so morski roparji vznemirjali Karibejsko morje ter prežali na španske galere, vračajoče se, obložene z zlatom in dragulji, iz Mehike, Peruja in drugih južno-ameriških dežel proti Španiji. Videli boste, kako je naš junak premagal vse ovire, suženjstvo, peklenko podlost svojih gospodarjev ter izšel zmagovalen iz boja, — deležen največje nagrade, po kateri mu je hrepenelo srce, deklice, ki jo je ljubil na tihem, ker ni nikdar upal, da se bodo uresničile njegove najbolj tajne in nikdar razodete želje.

Kužna mesta ogrožajo naše zdravje.

Poroča Edward Marshall.

Več izvedencev je povedalo dr. Royal Copelandu, zdravstvenemu komisarju v mestu New Yorku in vsled tega tudi zdravstvenemu varuhu glavnega pristanišča Amerike, da proti Združenim državam nevarnost ne le ene, temveč kug, to je nevarnih, nalezljivih bolezni.

Vznemirjen radi teh neprestanih svaril je odšel dr. Copeland osebno na dotična okužena mesta ter podal po svojem povratku prvo podrobno ugotovilo glede nevarnosti, katere je našel in kak jih je mogoče, vsaj po njegovem mnenju, odpraviti in uničiti.

Ko sem prišel v Evropo, — je rekel, — sem odšel najprej na Dunaj in ne v Berlin kot sem izprva nameraval. Avstrija je obsojena na smrt, a umrla bo mirne smrti.

Pustil sem svojo družino v Avstriji, medtem ko sem uvedel svoja preiskovanja ter našel vse povsod, da ni bilo najhujše, kar so mi drugi pripovedovali, dosti dosti močno povedano. Cela prebivalstva, — in to ni nikakor pretiravanje, — so bila tako dolgo časa oropana bistveno potrebnih živil, da predstavljajo njih odporna sila je majhen del tega, kar bi morala biti. Infekcija se vsled tega širi z nevrjetno naglico in silo. Cela Avstrija je zrela za velikansko epidemijo.

Smrti slučajni radi pljučnice in drugih infekcijskih bolezni rastejo neprestano. Vse izgleda kot da čaka prebivalstvo le na priliko, da umre. Dunaj je obžalovanja vredno mesto. Avstrija ni več vojaška pretnja za sosede države, pač pa sanitetna pretnja za celi svet.

V centralni Evropi najdemo le dve dobrostoječe deželi, namreč Čehoslovakijsko in Jugoslavijo. Ko sem šel skozi ti dve deželi, sem videl vsepovsod znake okrevanja in naraščajočega blagostanja. — Drugod pa...

Zanimala me je predvsem Poljska, kajti postala bo lahko vir največje zdravstvene katastrofe sveta. Vzrok za to je prav poseben. Spomniti se moramo, da je tekom svetovne vojne sedem sovražnih armad prekorajilo Poljsko. V gotovih delih Poljske je jasno videti še danes strašna opustošenja vojne.

Ko so Ruse končno pognali iz Poljske, so požgali slehno poslopje v iztočnem delu dežele, odvedli zadnjo glavo živine, zadnjega konja ter odvedli s seboj v izgnanstvo tri milijone in pol Poljakov. Te preplašene ljudi so odvedli v najbolj oddaljene domene sovjetskega ozemlja.

Na temelju mirovne pogodbe med Poljsko in Rusijo se bodo ti izgnanci vrnili domov. Sklenjeno je bilo, da se bodo vrnili skozi sedem izbranih točk, — namreč Baranoviči, Senjavka, Sarneč, Rokito, Karzec, Rovno in Doruškij.

Ker leži ob glavni progi stare železnice med Moskvo in Varšavo, je mesto Baranoviči glavna točka povratka izgnancev. — Petdeset odstotkov Poljakov, ki se vračajo domov, prihaja skozi ta vrata. Ker sem hotel poznati natančno razmere, sem sklenil iti na dotično točko.

Po štirinajst ur trajajočem potovanju sem dospel v Baranoviči ter se napotil proti ruski meji, proti taborišču beguncev, iz katerega se vračajo izgnanci v svojo domačo deželo.

Dospel sem ob istem času, ko je dospel tjakaj neki vlak. Ne bom skušal opisati položaja, v katerem sem našel trinajststo mož, žensk in otrok. Omeniti pa moram mrčes, kajti mrčes je glavni vir infekcije in največja nevarnost, ki proti Združenim državam, čeprav je mrčes okužila te begunce, nahajajoče se daleč proč od Združenih držav.

Glavno delo teh nesrečnih bitij tekom celega dolgega potovanja je bilo pobirati uši drug z drugega, kajti vsaka posamezna uš prenaša lahko kal legarjeve mrzlice.

Lahko si predstavljate, v kakšnem položaju so bili ti ne-

srečneži. Potovali so osem mesecev preko neizmernih daljav ruske zemlje, z onih točk v iztočni Sibiriji, kamor so bili pregnani. Iz skupnega števila onih, ki so odpotovali s tem vlakom, jih je umrlo 150 na poti. To pa je bil še srečen vlak. Nadaljni vlak, ki je dospel, je privedel s seboj 600 izgnancev, čeprav jih je vozil od početka 2100. Tekom celega tega neizmerno dolgega potovanja so dobivali ti ljudje vsaki dan eno četrtino hleba črnega kruha, v katerem ni bilo nobenega sledu o moki.

Večina teh beguncev, ki so stopali z vlaka, je obstajala seveda iz kmetov.

Med njimi pa jih je bilo tudi nekaj, ki so bili nekoč člani plemstva. Bili pa so prav tako raztrgani, bosi in izmogneni kot ostali. Edinole telesno najkrepkejši so preživeli.

Obrazi otrok so bili prav tako ostareli kot oni odrasli. — Zdelo se je mi kot stoletni starci in starke, — pogled, ki je moral pretresati vsakega v dno srca. Ti ljudje, polni bolezenskih kali, so prihajali iz Rusije, skozi vrata Poljske, vodeče v zapadne dežele. Kaj se bo zgodilo. Kali bolezni, katere so prinesli s seboj, bodo razširili po celi Poljski in od tam bodo romale bolezni v Nemčijo, Francijo, Anglijo ter preko Atlantika tudi v Združene države.

Prišel sem se tedaj zavedati odgovornosti, katero ima Amerika v družbi zapadnih evropskih narodov.

Poljsko je treba na vsak način izčistiti ter zabraniti razširjenosti infekcijskih bolezni v sosodne dežele. V tem soglašajo vsi zdravniki, ki so premostrili položaj na Poljskem ter prav posebno na mestih, kjer se vračajo izgnanci v Poljsko.

ŠALJAPIN BO DOBRO PLAČAN.

London, Anglija, 16. sept. — Feodor Šaljapin, slavni ruski basist, bo odpotoval dne 25. oktobra v New York, da izpolni svoj kontrakt z Metropolitan Opera družbo. Pravi, da bo dobil za svoj nastop trideset odstotkov več kot pa je dobival Caruso za enako število nastopov. Šaljapin je obvezan za najmanj petnajst predstav.

Slavni pevec je sporočil poročevalcu lista "World", da bo tekom svojega bivanja v Ameriki tudi nastopil v kino-slikah, ter igral glavno vlogo v neki igri, katero sta skupaj spisala z Gorkijem.

Družina pevca, obstoječa iz žene in devetih otrok, bo dospela prihodnji teden semkaj in žena ter najmanjše dete bosta spremljala pevca v New York.

Šaljapin se je izrazil zelo laksko glede delovanja ameriške pomožne administracije v Rusiji, ki mu je omogočila, da je v pretekli zimi s svojo družino vred se dosti primerno izhajal.

Šaljapin je pel v pretekli zimi v New Yorku ter dosegel velikanski uspeh. Glasi se, da je dobival za vsak nastop štiri tisoč dolarjev in da je bilo v operi kljub višjim vstopninam še vedno premalo prostora za ljudi, ki bi radi slišali Rusa. Caruso je dobival le po \$2500 za vsako predstavo in tenorist Muratore je dobival pri čikaški operi po \$2800 za vsako predstavo.

KDO SO BILI HITITI?

Hititi so bili prvotni prebivalci gričev in gora v Mali Aziji. Živeli so v notranjosti dežele ter bili prvo plemo, ki se je pečalo s kovanjem železa, ko je prišlo slednje stopati na mesto brona.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA" NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH

Peter Zgaga

Iz Biarritza v Franciji poročajo:

Tukaj se je pojavila nova moda. Pri promenadi se je pojavila v krasni kopalni obleki mlada dama, ki je imela dve inč nad kolonom vtisnjeno malo črno znamenje srca.

Na vprašanje časnikarskega poročevalca je odvrnila, da je to znamenje, da je samica ter išče moža.

To najnovejšo modo so začele vse punce posnemati.

Kablogram tozadevnega podrobnega poročila, ki je bil objavljen na prvi strani nekega newyorškega dnevnika, je veljal petdeset ali sto dolarjev.

Poročila, iz Jackson, Cal., kjer skušajo rešiti zajete rudarje, so jako pomankljiva.

Položaj v Jacksonu in položaj v Biarritzu sta si slična. Zadačata temelj boljše življenja.

In nadalje poročajo iz istega francoskega letovišča:

Španski kralj Alfonso, ki je izumel več novih plesov, je moral stopiti v ozadje pred novim iznajditeljem, perzijskim šahom. Perzijski šah je namreč pogruntal nove vrste "shimmy". On, ki je precej debelo govedo, je shujšal s tem plesom v par dneh za dvanajst funtov.

Španski kralj zamišlja nov ples, s katerim bo nadkrilil perzijskega šaha.

Iz takih poročil je jasno razvidno, da kraljev ni treba na svetu.

Skaza je začel agitirati za dnevniki.

Rojaki, bodite vendar tako dobri in naberite par tisoč naročnikov, da bo Edinost postala dnevnik.

Potem se je bomo, če ne prej, že vsaj v enem tednu, za vedno iznebili.

Sedem delov vseh modrosti sestoji iz vednosti, da sosede gledajo na vsak tvoj korak.

Pečlarski stan, najlepši stan, nikar ga ne zaničujte.

Pečlarju že vsaj ni treba prosti žene, da bi mu poiskala šivanko in nit, če hoče gumb prišiti.

Pred par dnevi je bil v nekem newyorškem dnevniku debel napis:

Deklica rešena na štirinajsti ulici.

Koliko deklet se je že pogubilo na štirinajsti ulici, o tem časopisje ne poroča.

Trešči-Pavičič bo novi poslanik v Združenih državah.

Njegovo dvojno ime je mnogobetajno.

Bog ve, če mu bo mogoče popraviti napake svojih dveh prednikov.

Boste videli, da bo prišlo v navado:

Vsakega 1. aprila bodo premožarski baroni izzvali štrajk. Šest mesecev se bo delalo, šest mesecev ne.

Premogarski baroni bodo izgube šestih mesecev brezdelja, namodelili z dobički v mesecih splošne zaposlenosti.

V tej deželi ubije avtomobil vsak dan 24 oseb.

Potem pa naj še kdo reče, d je nevarno živeti v Mehiki, ozioroma v Rusiji.

V listu je značilno poročilo z naslovom:

Porotniki so se posvetovali 48 minut ter spoznali majnarje krivim.

To je že navada v tej prosvitljeni deželi.

Kadar stoji pred sodiščem milijonar, se tozadevno poročilo glasi:

Porotniki so se posvetovali tri minute ter spoznali milijonarja nedolžnim.

Jugoslovanska

Katoli. Jednota

Ustanovljena l. 1898

Inkorporirana l. 1901

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni odborniki.

Predsednik: RUDOLF PERDAN, 933 E. 185th St., Cleveland, O.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106 Pearl Ave., Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH FISHLER, Ely, Minn.
Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blagajnik neplačanih smrtin: JOHN MOVERN, 412 — 12th Ave. East, Duluth, Minn.

Vrhovni zdravnik.

Dr. JOS. V. GRAHEK, 843 E. Ohio Street, N. E., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:

ANTON ZBAŠNIK, Room 206 Bakewell Bldg., cor. Diamond and Grant Streets, Pittsburgh, Pa.
MOHOR MLADIĆ, 1334 W. 18 Street, Chicago, Ill.
FRANK SKRABEC, 4322 Washington Street, Denver, Colo.

Porotni odbor.

LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minn.
GREGOR J. PORENTA, Black Diamond, Wash.
FRANK ZORICH, 6217 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Združevalni odbor.

VALENTIN PIRC, 750 London Rd., N. E., Cleveland, O.
PAULINE ERMENC, 539 — 3rd Street, La Salle, Ill.
JOSEF STERLE, 404 E. Mesa Avenue, Pueblo, Colo.
ANTON CELARC, 706 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotno uradno glasilo: "Glas Naroda".

Vse stvari tikačje se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljke naj se pošilja na glavna tajnika. Vse pritožbe naj se pošilja na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolnišnica splevala naj se pošilja na vrhovnega zdravnika.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovanom za obilen pristop. Kdor želi postati član te organizacije, naj se zloži tajnika bližnjega društva J. S. K. J. Za ustanovitev novih društev se pa obrnite na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi: s 8 člani ali članicami.

Solsko društvo za Julijsko Bencijo.

V Sežani je bilo ustanovljeno novo "Solsko društvo", organizacija, ki naj bo v zaščito bodočemu delu za kulturni napredek slovenskega naroda na ozemlju, odtrganem od narodne skupnosti. Naloga novega društva bo, da bo nadaljevalo delo, ki ga je vršila do znanih zgodovinskih dogodkov Družba sv. Cirila in Metoda. Pod

drugim imenom bo novo Solsko društvo zasledovalo isti cilj, označen v večno veljavnem reku: "Narod brez šole je narod brez bodočnosti."

Visoka starost.

V Leskovcu v Srbiji je umrl te dni svečenik Dimitrije Pop-Tošić v visoki starosti 102 let.

ZDRAVJE in BLAGOSTANJE!

Če trpite vsled "REVMAATIZMA", ZAPRTJA, NE-PREBAVE, PRIŠČA, BRONHITISA, ULJES, če so vaši živi na katerikoli način prizadeti; ali če hočete imeti lepo, čisto, zdravo polt, hočemo, da poskusite zavoj našega ČUDOVITEGA ZDRAVILA, YEASTOLAX. Poleg raznih sestavin vsebuje YEASTOLAX najvišje in najbolj uspešne VITAMINE, o katerih je moderni svet pronašel, da so neobhodno potrebni življenjski moči. Njihova uporaba je pomagala ljudem po celi deželi, sedaj se vesele popolnega zdravja in živahnosti. YEASTOLAX ne povzroča pečice ter je milo odvajalno sredstvo. Njegovo delovanje je gotovo.

Da hitro uvedemo YEASTOLAX v vsako občino, bomo dali za določen čas vsaki osebi, ki nam pošlje \$1.00 za stroške velikega zavoja,

POPOLNOMA ZASTONJ 50,000.00 RUBLJEV

Ruski rubelj je bil svoj čas vreden 55 centov, kar bi znašalo v gorenji vrednosti \$27,500.00.

Štedite ta denar. Veliko jih je obogatelo, ker so kupovali tuj denar po vojnah. Pravijsi, da so v Rusiji razkrili množino radija, ki reprezentira \$50,000,000,000, in časopisje opozarja na velikanske ameriške načrte glede olja in drugih industrij, ki se obračajo proti Rusiji. The Chicago Tribune je opozorila 12. septembra na nov prekop, ki je bil ravno kar odprt za plovo med Rusijo, Nemčijo, Perzijo in Centralno Azijo. To je nov vir surovin za rusko-nemško zvezo, posebno pa olje, magnezij in baker. Nemški in ruski trgovini je odprta pot v bogato Perzijo in Centralno Azijo. Pomislite, kaj to znači. Brez dvojne ne boste opustili te prilike ter si nabavili te rublje.

Naša želja je, da bi vsakdo v Ameriki, ki potrebuje naše zdravilo, poslal po zavoj našega YEASTOLAXA. Mi se poslužujemo te metode, da razglasimo hitro njega YEASTOLAXA bodo veliko več vredne. Prepričani smo, da boste zadovoljni. Samo izpolnite spodnjo nakaznico, sestavine. Čudovita tonika in zdravilne sestavine pošljite takoj in pridene \$1.00. Dobili boste svoj zavoj YEASTOLAXA in 50,000.00 rubljev brez zamude. Zadovoljstvo garantiramo ali pa vrnemo denar. Pomnite, da je ponudba samo za en čas, tako za vaše zdravje in bodočnost, pojdite danes na delo.

YEASTOLAX COMPANY
1253 So. Michigan Avenue, Dept. F154 CHICAGO
IZPOLNITE SPODNJI KUPON.

YEASTOLAX COMPANY,
1253 So. Michigan Avenue,
Dept. F154, Chicago, Illinois.

Prosim, pošljite mi zavoj YEASTOLAXA in 50,000,00 ruskih rubljev. Priloženo dobite \$1.00. Če ne bom zadovoljen, mi boste vrnili denar.

Ime

Naslov

Mesto Država

(Advertisement)

Vladimir Levstik:

VISNJEVA REPATICA.

(Nadaljevanje.)

Grof, dasi pripravljen na vse se je vendar zbal škandala v tej obliki. "Prosim vaju —", je bil začel. Toda Dora mu je položila roko na komolec; po drgetu prstev je čutil, kako orje v nji boj med voljo in temnim razburje njem. "Ne boj se," je dejala s sumljivo mirnim glasom; na prvi mah se je čutilo, da ga tika namenoma in noče več tajiti svoje skrivnosti pred ljudmi.

"Prav, prav," je zavrisnila Nina epepetaje, "že prav, da le vem, ti hinavka! In vi, grof, ki ste me razžalili pred vsemi! Meni tako, moji oči pa je bil dober, ko ste ga potrebovali? Ž njegovim denarjem vam ni dolgčas, hahaha!" Usulo se je kakor ploha, njen glas se prihajal čedalje bolj kričeč.

"Nina!" je vzrojila Dora. "Obvladaj se, prosim, dokler si v moji hiši, tega ne dovolim, da bi..." "Nikar..." Grofovo obličje se je razpuščalo v topem, brezupnem nasmešku; grohot ga je silil menda. "Vseeno je. Kar nadaljujte, gospodična Nina; vse povejte, vse naštejte. Pomislite, da so vsi radovedni."

Nina se ni dala prositi; ostali gostje pa so že itak nastavljali ušesa in se primikali bliže k verandi. Grof je poslušal in se smehljaj.

"Lepe reči prihajajo na dan," je pomišljal Rovar ter mrznil za svojim oleandrom, da ne bi preslišal besedice. "Glej, glej!"

Od same razigranosti bi bil najrajši učenil Nino v nogo. Toda položaj se je ostril od hipa do hipa; do drugega prizora, ko bi bila tudi Dora minila zavest, ni manjkalo niti pol lasu, tako silno se je razmahnila nadebudna mlada furija v bore kratki minuti.

Na višku zadrege se je zaslislal glas hišne, ki je popravevala po Dori. V svojem belem čepcu in predpasniku je pritekla na verando ter zmedla Nini štrno besedi. Hotela je vedeti, ali je gospodična Pohlina tukaj.

"Čemu?" je vprašala Dora osuplo. "Kdo jo išče?"

"Dekla, Gospa profesorjeva so poslali šal, da bi se gospodična ogrnila domov grede."

"Tak mislijo doma, da je tu?" se je zavzela Dora. "Kje je potem ostala? Povej dekl, da Vido ni tu — stoj, reci ji, naj počaka."

"Ni je več, gospodična. Oddala je šal in šla, pet minut bo te ga."

Nagla tesnoba je zgrabila Rovana v njegovem zatijju. Kaj se je bilo zgodilo? Sluteč neka izjega, je pomislil s tem nestrpnostno jezo, da je ujet in ne more nikamor. — Vse zanimanje za Ninkino pravdo v Doro in grofom ga je minilo, kakor bi trenil. Vleže tem se mu je zardelo, da se je zdržila ob čudni novici vsa "tekmečeva" si zeta od glave do noge. Potemtakem grof vendar ni bil ravnodušen do Vido! In stara mržnja ga je popadla z novo močjo.

Hišna je šla; zavladovalo je trenotje molčanja. V grofovi glavi je kovala misel, da je Vido po vseh znakih zapustila dom v družbi Egonu Smučiklase, razuzdanca, ki mu je še nedavno tako nastejaj odkril svoje umazane misli. Doma je ni več, in semkaj ni dospela; kje se mudita in čemu? Grenko se je skesal, da ni obiskal humanista in ga posvaril, kakor je bil namenjen. Na razgrajanje Egonove sestre je v tem čisto pozabil; ona pa je bila taisto za čutila, kaj je napravila, ter se brez sedla na klopico, išoč rešitve v svojih najgenljivejših solzah.

Dora je prva preudarila položaj ter izrabila priliko, da odstrani grofa s pozorišča.

"Prej ste rekli, da bi šli sami pogledat k Pohlinoim," je dejala, vikaje ga iznova. "Bodite tako ljubeznivi in rešite me skrbí!"

Grof je razumel njeno željo in

šel, vesel, da ga je rešila beda stega prizora. Ulica je ležala hladna in opustela pod bledim mežikanjem zvezd; glad in zasplost sta bila davno razgnala paglavce po domovih. Okrog Grabunčevega vrta se je plazila samo še ženska postava v širokem plašču in z gostim pajčolanom čez obličje, ki je ob grofovem bližanju planila za prvi vokal. Ni j zapazil, kje neki, da bi jo bil spoznal; v motni zamišljenosti je jedrno ubral pot proti Gorenjski ulici.

Dora si je bila oddehnila vzle skrbi za Vido. Odločno je stopila k Nini, ki je pihala v novem gnevu, videč, da je izginila žrtve z obzorja.

"Ukroti se, prosim, nekoliko," je rekla z mirnim glasom. "Pozornosti si obudila dovolj! In povej, ali je šel Egon res po Vido?"

"Kaj me briga!" je odvrnila so pernica. "Ti kača, izdajalka ti, nocoj sem te spoznala! Vsak dan si bila z menoj, in zmerom si mi prikrivala; še več, kolikokrat si mi tajila v obraz!" Iskala je besede, s katero bi ranila Doro do krvi; hotela jo je videti besno, kakor je bila sama, in se masčevati že naprej za kľofuto, katero ji je bil obljubil oče tik pred odhodom, "ako tudi nocoj ne opravi ničesar." "Hinavka, nesramna!" je ponovila, čuteč z nezmotnostjo ženskega instinkta, da se nasprotnici vrača nervoznost. Ali Dora se je krotila.

"Tega te ne vprašujem; povej, prosim, če veš, kam je odšel tvoj brat?" je vztrajala, čeprav z zavestjo, da se nekaj trga v nji. Dolgo premagovanje ji je gnale šamparjeva v glavo; bližalo se je eno tistih njenih trenutij, ko je bila vstana popteti vse obzire. "Dejal je, da gre po Vido, pa ga ni nazaj, in doma ju tudi ni, kakor si slišala. To je vendar čudno, premišli."

"Tega te ne vprašujem; povej, prosim, če veš, kam je odšel tvoj brat?" je vztrajala, čeprav z zavestjo, da se nekaj trga v nji. Dolgo premagovanje ji je gnale šamparjeva v glavo; bližalo se je eno tistih njenih trenutij, ko je bila vstana popteti vse obzire. "Dejal je, da gre po Vido, pa ga ni nazaj, in doma ju tudi ni, kakor si slišala. To je vendar čudno, premišli."

"Čemu?" je vprašala Dora osuplo. "Kdo jo išče?"

"Dekla, Gospa profesorjeva so poslali šal, da bi se gospodična ogrnila domov grede."

"Tak mislijo doma, da je tu?" se je zavzela Dora. "Kje je potem ostala? Povej dekl, da Vido ni tu — stoj, reci ji, naj počaka."

"Ni je več, gospodična. Oddala je šal in šla, pet minut bo te ga."

Nagla tesnoba je zgrabila Rovana v njegovem zatijju. Kaj se je bilo zgodilo? Sluteč neka izjega, je pomislil s tem nestrpnostno jezo, da je ujet in ne more nikamor. — Vse zanimanje za Ninkino pravdo v Doro in grofom ga je minilo, kakor bi trenil. Vleže tem se mu je zardelo, da se je zdržila ob čudni novici vsa "tekmečeva" si zeta od glave do noge. Potemtakem grof vendar ni bil ravnodušen do Vido! In stara mržnja ga je popadla z novo močjo.

Hišna je šla; zavladovalo je trenotje molčanja. V grofovi glavi je kovala misel, da je Vido po vseh znakih zapustila dom v družbi Egonu Smučiklase, razuzdanca, ki mu je še nedavno tako nastejaj odkril svoje umazane misli. Doma je ni več, in semkaj ni dospela; kje se mudita in čemu? Grenko se je skesal, da ni obiskal humanista in ga posvaril, kakor je bil namenjen. Na razgrajanje Egonove sestre je v tem čisto pozabil; ona pa je bila taisto za čutila, kaj je napravila, ter se brez sedla na klopico, išoč rešitve v svojih najgenljivejših solzah.

Dora je prva preudarila položaj ter izrabila priliko, da odstrani grofa s pozorišča.

"Prej ste rekli, da bi šli sami pogledat k Pohlinoim," je dejala, vikaje ga iznova. "Bodite tako ljubeznivi in rešite me skrbí!"

Grof je razumel njeno željo in

"Kaj me briga on in sladko Pohlino seme!" Nina je cepnila z nogo. "Onadva bosta že vedela, zakaj ju ni". Hihiknila je s škodoželjno zlobo. "Nemara se bojiš za njeno devišvo? Haha! Grabunčeva Dora pa moralni poukelki, ko govori o tvojih grehah vse mesto kaže s prstom za teboj... Le jaz, neumnica, sem ti verjela!"

"Nehaj," je velala Dora ostreje. "Ljudje slišijo"

"Ah vendar te je postalo — sram?"

"Da bi le tebe bilo!"

"Mari sem se jaz vlačugala z grofom?"

"Molči," je zaskripala Dora, "dokler si v moji hiši!"

"Podiš me?" je pisnila Nina in razkrečila nohte kakor stekla mačka. "Meni podiš?"

"Da bi si saj skočili v lase!" je zahropal Rovar, tresoč se od jeze.

"Takšne me bodo podile?" je vpila Smučiklasova hči na vse grolo, hoteč, da bi jo slišali. "Kdo pa si, kramarska hči, da se postavljáš nadme? Vidi se, kje so manire doma! In bi hotela postati grofica, bunka plebejska, v pred mestni štačuni rojena! Pa ne bo nič; pred vsem mestom vaju osmešim, tebe in tvojega kavalirja!"

"Pojdi čimprej in stori tako," je rekla Dora s suhim glasom, iztezaje prst proti vratom. "Pri tej priči pojdi — razumeš?"

Toda Nina je imela še več na sreč:

"Veš, kaj je on? Berač je, moj oče ga zalaga z denarjem, od Smučiklasove milosti živi tvoj grof! Kupiti mi ga je mislil, da bi si črevlje brisala vanj, ti pa si počela žnjim — sam Bog vedi kaj. Ali misliš, da mislo slišiš, kako je lažil ponoči k tebi, vlačuga? Zdaj vem, da je bilo res!"

(Dolje prihodnjič.)

Jugoslavia irredenta.

Nov inženjer.

Na ladjedelski tehniki v Berlin-Charlottenburgu napravil inženjerski diplomski izpit Franc Domladski iz Hirske Bistrice.

Šole postojanskega okraja.

"Il Popolo Feulano", ki izhaja v Gorici, prinaša poročilo, da je v postojanskem okraju 54 šol s skupno 119 razredi, od katerih so štirje razredi italijanski. Izmed 112 učiteljev, ki poučujejo na teh šolah, so "samo" štirje Italjani, vsi drugi so Slovenci. Trije laški učitelji so v Postojni, a eden je v Št. Petru na Krasu. Toda — dostavlja list — poučevanje italijanščine se povsod vrši z velikim uspehom.

Tako se v Trnovem poučuje italijanščina po 15 ur na teden, v Šturjah 5 ur, v Sv. Petru na Krasu 19 ur na teden. Dopisnik dalje tudi z vidnim veseljem ugotavlja dejstvo, da se šole udeležujejo vseh pomembnih slavnosti, tako so proslavile 600letnico Dantejevega spomina lani, spomin Mazzinijev, spomin neznanega vojaka, dalje so se šole udeležile sprejema kralja s svojim nemim osobjem vred. Tako je koncu koncev dopisnik s postojanskim okrajem popolnoma zadovoljen in prizna, da se je že mnogo storilo, a kar se ni storilo, upajo, da se do vrši prihodnje leto in v bodoče sploh. — K temu dostavlja tržaška "Edinost": Ni naš namen, da bi se prerekali z dopisnikom, ki vendar ve pri nas že vsak pastir, kako je s poučevanjem laščine na naših ljudskih šolah. Vemo, da se po nekaterih šolah poučuje prav mnogo italijanščine in tudi priznava, da je prav, da se poučuje italijanščina tam, kjer se je poprej poučevala nemščina in v toliko, v kolikor se je ta poprej poučevala. Ne mogla pa bi dopustiti, da bi se italijanski jezik poučeval v enorazrednih ljudskih šolah po več ur na teden na škodo slovenščini in drugim predmetom. Po tej metodi bi prišli kmalu v isti položaj kot koroški Slovenci s svojimi šolami, v katerih se niso mogli otroci priučiti niti nemščini

ni slovenščini. Ravnotako tudna je tudi opazka, ki se tiče soudeležbe in sodelovanja. Celó praznovanje spomina mož, ki so čisto splošnega značaja, last vseh, je moralo trpeti pod oficelnim pritiskom in s tem izgubiti vsak čim in vsako ljubezen do stvari — rečimo v tem slučaju obhajanje Dantejevega spomina. Kako je pa bila z drugimi, si lahko vsak misli in je kdor je naiven, se more veseliti izsledkov uspehov, ki jim poleg tega prerokuje še lepšo bodočnost.

Nezgrade pri kopanju.

Uradnik Fran Gruđen je skočil tako nesrečno v morje, da si je zvinil in prerezal nogo. Iz Barkovlj ga je spremljal prijatelj v Trst, kjer so mu na rešilni postaji obvezali nogo. Moral bo bržkone ostati nekoliko dni doma.

20letnega Valmira Zorko iz Pule je zadela solnčarica. Moral so ga peljati v bolnišnico.

Poskušen samomor radi bede.

Bivši bolniški strežnik v opazovalnici mestne bolnišnice v Trstu Just Pizzarello, star 50 let, brez stalnega bivališča, je padel v hudo bedo, iz katere ni našel izhoda. Zdal se je, da se usmili nekateri doktorji v mestni bolnišnici in mu odkazali prostor za prenočišče v kleti za prenočišče. Dobival je tudi hrano, toda bila je piela. Tam je našel strohnjenč vrv in se je obesil. Vrv se je utrgala in revež je padel na tla. Pri tem si je razbil črepinje. Na njegovo stokanje sta prihitala dva strežnika in ga prenesla v deveti oddelke.

Vlom v železno blagajno.

V Trstu so doslej neznani vlomilec vdrl v urade "Società Cemento Isozno et Portland". Po pisarnah so vse razmetavali; iskali so denar. Končno pa so "naskočili" veliko železno blagajno, jo prevrtili ter vzeli iz nje 11,992 lir. 6 dolarjev. 8 rumunskih lejev, 70,549 nemških kron, 744 mark, 174 dinarjev. 700 švicarskih frankov in nekaj zlatnine. Vlomilno orodje so pustili na licu mesta kot nadomestilo za lepo zbirko valut

Čudotvorna voda na Angleskem.

Iz Londona poročajo: — V nekem starem vodnjaku v mali vasi Vange v Essexu so našli "čudotvorno" vodo, o kateri se glasi, da vsebuje takozvani eliksir življenja. Povesti, ki so pričele krožiti o čudovitih ozdravljenjih, katera je povzročila ta voda, so povzročile pravcata romanja iz številnih delov dežele in v male vasice so pričeli prihajati ljudje peš, z vozovi ali pa dragimi avtomobili.

Neka plemenitašinja, ki je izpila manj kot dve čaši vode, se je baje takoj počutila dosti boljše. Neki milijonar, ki je pil vodo iz tega vodnjaka, je vzel s seboj velik vrč vode ter povedal ponižnemu lastniku vodnjaka, da mu ne bo treba nikdar več delati v življenju, če bo imela ta voda v resnici tak učinek kot ga ji številni pripisujejo.

Povprečno več kot petsto obiskovalcev je posetilo vsaki dan vas in prineslo so s seboj vse mogoče vrste posod, s katerimi so odnašali "čudotvorno" vodo. Vsi so jo dobili zastojni.

To "čudotvorno" vodo je našel tekem suše neki osemdeset let stari farmer, po imenu George Murrell. Zadel je na vrelec, ki se ni nikdar posušil ter je uporabljal to vodo, ko si je kuhal čaj. Imela je neki čuden okus, a v teknu par ur po zavžitju čaja je čutil Murrell v sebi neko čudno novo moč. Naslednji dan je zopet pil to vodo ter rekel: Počutim se boljše kot kdaj v zadnjih dvajsetih letih.

Murrell je obvestil o svojem razkritju nekega sedemdeset let starega sosedu, po imenu Charles Cash, ki je dognal, da prihaja ta voda iz nekega vodnjaka. Tudi on jo je pričel piti ter imel isti občutek kot Murrell.

Na nasvet nekega zdravnika je bil poslan uzorec te vode javnemu kemiku v London, ki je našel v vodi presenetljivo kombinacijo zdravilnih lastnosti, o katerih je izjavil, da jih ne dosegajo niti slavnj zdravilni vreli na Angleskem. Nato pa se je pričelo pravcati romanje v to majhno vasico. Ljudje, ki so trpeli na revmatizmu, sladkorni bolezni, protinu in raznih kožnih boleznih, so pili to vodo ter izjavili pozneje, da so ozdravljeni. Med njimi je bilo dosti prejšnjih vojakov. Farmerje so pozvali, naj zahtevajo majhno odškodnino, a oni niso hoteli tega storiti ter izjavljajo, da je postal sam Bog ta vrelec.

Vas je sedaj prenapolnjena in treba je bilo naročiti šotore, da se spravi vse obiskovalce pod streho.

Potrebna knjiga za pravilno priučenje angleškega jezika, z nasveti kako postati ameriški državljani.

Slov.-Angleška Slovnica

Obsega sledečo:

Prvi del: GLASOSLOVJE.
Drugi del: OBLIKOSLOVJE.
Tretji del: VAJE.
Četrti del: POGOVORI IZ VSAKODANJEGA ŽIVLJENJA.
Peti del: SLOVEN.-ANGLEŠKI BESEDNJAK.
Šesti del: VPRAŠANJA IN ODGOVORI katere mora znati vsako pri nabavi državlanskega papirja.

Vse angleške besede so navedene, kako se pišejo in kako se pravilno angleško izgovorje. Iz te knjige je mogoče vsakemu priučiti se angleščine brez učitelja.

Knjiga je trdo vezana, vsebuje 250 strani, cena s poštnino \$1

Slovenic Publishing Company
28 Cortlandt Street : : New York, N. Y.

HAMBURG

Direktna vožnja z čudovitimi nočnimi "O" parniki. Potovanje za vse kraje Evrope.

DROPSA 30. sept.; 4. nov.
ORBITA 14 okt.; 29. nov.; 10. jan.
ORDUNA 21 okt.; 20. dec.; 31. jan.
Naravnost v Cherbourg, Southampton, Hamburg.

Zaprta kabina. Nobenih posebnih pristojbin.

ROYAL MAIL
STEAM PACKET COMPANY
SANDERSON & SON INC. AGENTS
26 Broadway New York
117 W. Washington St. Chicago
— all katekolli parobrodni agent. —

Iz Jugoslavije.

Nova ladja za potniški promet v Dalmaciji.

Parobrodarsko društvo "Boka" je kupilo te dni v Nemčiji nov potniški parobrod za 12 milijonov mark. Parobrod se opremlja v Gdanskem ter dospe prvi dni meseca oktobra v Boko. Ladja nosi 550 ton ter bo opravljala službo na progi Kotor-Dubrovnik in Kotor-Bar.

Defraudacija v Zagrebu.

Oficijal pri finančnem ravnanstvu v Zagrebu Ivan Novčič, ki je vodil uradniško aprozacijo je poveril 302,000 kron aprovi začnega denarja ter potem pobegnil v Ljubljano, kjer ga je že prvi teden njegovega tamkajšnjega bivanja zadržala policija in ga izročila zagrebški oblasti. Sedaj se je vršila pred zagrebškim sodbenim stolom obravnava proti Novčiču. Dobil je 6 mesecev ječe.

Grozna posledica neprevidnosti.

V Čačku je vdova Bogdanovičeva pustila svoje 10 mesecev staro dete, zavito v ruto, na ognjišču v bližini ognja ter odšla na polje delat. Ko se je vrnila, je našla na ognjišču od ognja vse osmojeno trupce. Vseled iskre se je vznela ruto in dete je storilo strašno smrt. Nesrečna mati se je iz obupa hotela usmrtiti, kar pa so sosedje še pravočasno preprečili.

Kje je JOHN JELOVČAN? Leta 1910. se je nahajal še v Kaylor. Pa, in pozneje ne vem nič več o njem. Prosim, da se mi javi — Ivan Nadižar, Kranj, Slovenija, Jugoslavia. (16-18-9)

IŠČEM PARTNERJA

za garažo in "Machine shop" \$1,500.00 kapitala. V garaži je 40 kar in skupni dohodki popravilja nja od januarja do septembra letos so bili \$7,000.00. Oglasi naj se rojak poštenega značaja in nekoliko izvežban v tej stroki. — F. Kramer, 459-61 Flushing Ave., Brooklyn, N. Y. (16-19-9)

SAMO ZA \$1000.00

se dobi posestvo na Gorenji Savi, v Kranju. Hiša spodaj zidana in zgoraj pa lesena, lep sadni vrt in precej gozda, studenec na posestvu, dovolj za hišo in vrt, 5 minut od kolodvora. Podrobnosti izveste pri lastniku: Josip Kovač, vulgo Golar, Kranj, Slovenija, Jugoslavia (16-19-9)

Kretanje parnikov - Shipping News

18. septembra.
Resolute, Hamburg.
Berengaria, Cherbourg.
22. septembra.
Pres. Monroe, Cherbourg.
1. oktobra:
St. Paul, Cherbourg in Hamburg; Wuerstenberg, Hamburg.
23. septembra:
France, Havre.
George Washington, Cherbourg; Noordam, Boulogne; Kronland, Cherbourg; Olympic, Cherbourg; Cretic, Genoa.
25. septembra:
Seydlitz, Bremen.
Mauretania, Cherbourg.
27. septembra:
President Adams, Cherbourg; Seydlitz, Bremen.
28. septembra:
Mount Clay, Cherbourg in Hamburg.
30. septembra:
Rotterdam, Boulogne.
30. septembra:
Pres. Fillmore, Bremen; Oropesa, Cherbourg in Hamburg; Lafayette, Havre; Homer, Cherbourg; Lapland, Cherbourg.
2. oktobra:
Sierra Nevada, Bremen.
3. oktobra:
Aquitania, Cherbourg; Reliance, Cherbourg in Hamburg.
4. oktobra:
Pres. Van Buren, Cherbourg; Paris, Havre.
5. oktobra:
Caronia, Cherbourg in Hamburg; Monopolia, Cherbourg in Hamburg; Bayern, Hamburg; Giulio Cesare, Genoa.
7. oktobra:
America, Cherbourg in Hamburg; Majestic, Cherbourg; Ryndam, Boulogne.
10. oktobra:
Berengaria, Cherbourg.
1. oktobra:

CUNARD
ANCHOR
DIREKTI IN EDINI PARNIK ZA DUBROVNIK

SCYTHIA - 25. nov.
TUSCANIA - 6. dec.

V devetih dneh v Jugoslaviji

Potuje na enem izmed treh morskih velikarov, ki odpušajo vsakega torka iz New Yorka. Vsi potniki tretjega razreda so v kabini.

MAURETANIA AQUITANIA
BERENGARIA
preko Cherbourga.

Za karte in navodila vprašajte najbližjega agenta v vašem mestu ali okolič

IŠČE SE

75 gozdarjev za North Stratford, N. H. Plača od \$2.00 naprej ter stan in hrana. Na kontrakt po \$2.25 za 1000. — Karl Michelsch, Camp 4, North Stratford, N. H. (16-21-9)

Kje je JOHN PUHAR, vulgo Regine iz Kranja? Leta 1912. je odšel iz doma in potem se nič več ne ve o njem. Kdor kaj ve, naj javi L. Benediku, 82 Cortlandt St., New York, N. Y. (16-18-9)

Glede izplačil v ameriških dolarjih!

Po novi odredbi finančnega ministrstva v Jugoslaviji je bankam tam sedaj prepovedano izplačevanje čekov ali drugih nakazil v tujih valutah. Ako traja pošilje denar v ameriški valjavi, bodi potome čeka ali nakazila, ba banka v Jugoslaviji ne sme spetati v dolarjih, temveč po dnevnem tečaju v domači valuti, to je v kronah oziroma dinarjih.

Hroči se je za pri sestavi omejenih odredbe, vstopovala potreba iz seljenec v toliko, da zamoremo za stran ka, ki imajo potovati v Ameriko, zvršiti še vedno izplačila v ameriških dolarjih, vendar pa nakazilo ne sme presegati zneska \$250.— za vsakega posameznega potnika. Do te avote pa lahko izplačamo poljubne zneske. Ameriški denar se izplača le proti predložitvi potnega lista v Ljudu Jadranske banke v Ljubljani ali Zagrebu.

V AVSTRIJI, ITALIJI in SAŠEDEM. NEM. OZEM. KJURJU na vse velja isto brez ovir izvršujemo izplačila v ameriških dolarjih.

Na nakaznici ali naročilnem listu naj bo vidno označeno, da se ima izvršiti izplačilo v ameriških dolarjih. Poleg zneska, ki naj se izplača v ameriškem denarju, se nam mora poslati tudi za potrditvo in druge stroške kakor sledi.

Za izplačilo do \$ 10.— po 50 centov, za izplačilo do \$ 10.— do \$ 50.— po \$ 1.— za izplačilo, ki presega znesek \$ 50.— po 2 centa od vsakega dolara ali po \$ 2.— od sto.

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Money Order ali pa New York Bank Draft.

Frank Sakser State Bank
27 Cortlandt St. New York, N. Y.

Neodločen pismni gleda, temenjaša in končno gleda — kako drugi služijo.

Svoto naročila naj se pošlje na katerokoli banko v San Francisco, Calif., ki nam denar izplača, ko ji izročimo dokumente, da je pošiljate v popolnem redu. Najmanj se zamore naročiti eno karto.

Cene so v polnem pogladiju s tržnimi cenami na debelo v Californiji. Izključen trgovec brzojav, pošlje denar ter sklene kupčijo.

Neodločen pismni gleda, temenjaša in končno gleda — kako drugi služijo.

Pacific Grape Company

448 WEST BROADWAY, NEW YORK

French Line
Hilra služba v Jugoslaviji.

FRANCE 20. sept.
LA BOURDONNAIS 28. sept.
LAFAYETTE 30. sept.
PARIS 4. okt.

Izborne udobnosti — kabine za dve, štiri in šest oseb, umivalnica in tekoča voda v vsakem prostoru — jedilnica, kladinca, bar, brivnica, odprti pokrit krogi, slava francoska kuhinja, vino in pivo brezplačno, godba, ples. Postrežniki govorje slovensko in srbsko.

Najetarejska kompanija, ki prevaža jugoslovanske potnike.

Posebni parniški vlak vzame potnike in priljago do dolocene kraja, preko Trsta ali Bazela, kakor hočejo. Ne vaku iz Havre v Jugoslavijo je kompanijski tolač, ki govori vs jezik. Potnikom pomaga pri priljaji v drugih stvareh.

Za navodila se oglašite pri lokalnem French Line agentu ali v

KOMPANIJSKI PISARNI

19 State Street New York City

TESNA ZVEZA Z